

Mejdán na Konečné

STANISLAV

ŠTĚPÁNEK

**Mejdan
na
konečné**

Mejdan na konečné

STANISLAV

ŠTĚPÁNEK

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Copyright © Stanislav Štěpánek, 2017
Cover Illustration © Žaneta Kortusová, 2017
Cover Art © Lukáš Tuma, 2017
Czech Edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2017

ISBN 978-80-7557-088-8 (print)

ISBN 978-80-7557-473-2 (ePub)

ISBN 978-80-7557-474-9 (Mobi)

ISBN 978-80-7557-475-6 (pdf)

*Život je jako divadelní kus.
Nezáleží na tom, jak byl dlouhý,
ale jak dobře byl zahrán.*

- Lucius Annaeus Seneca

EPILOG

Rčení „V mladém těle mladý duch“ obdobně jako „Ve starém těle starý duch“ jsou z podstaty plytká, nicméně proti nim nelze formálně nic namítnout – když už nic jiného, odrážejí alespoň realitu. Oba (tělo i duch) přišly na svět pěkně ruku v ruce v jednu chvíli, narozeniny slaví společně a společně si užijí i kremaci. Nebetyčnou pitomostí je ovšem verze „Ve starém těle mladý duch“.

Musel ji vymyslet buď zfetovaný romantik v alkoholovém opojení, nebo pisatel důchodové reformy se zvrhlou zálibou cestovat v letadle pilotovaném sedmdesátníkem mladého ducha. Dovedete si ostatně představit ducha, který se zdržel v děloze jen proto, aby byl mladší než tělo? Jak se tam někde zapomněl, zatímco tělíčko je už na světě, a on se lopotně drápe vagínou k východu a křičí: „Počkejte na mě! Já patřím k němu, mám jen zpoždění!“ Když tedy někdo řekne, že ve starém těle sídlí mladý duch, já jen dodávám: „... a na starém bělidle stará babička.“

Pokud by šlo ale jen o pitomost, nestálo by to ani za mávnutí ruky, protože kdybychom měli nad každou pitomostí mávat rukou, máme už dávno vykloubená obě ramena. Tahle optimisticky laděná demagogie je totiž nebezpečná a snaží se nám podsouvat, že zchátralé tělo máme hodit za hlavu a v sedmdesáti vtrhnout na diskotéky, začít skákat padákem, učit se čínsky, zakládat firmy a plánovat světlé zítřky. Kdo jí podlehne, kupuje si dokonce jízdenku MHD na rok dopředu. Já si kupuji čtvrtletní a celé dny trnu, zda ji stihnu projezdit, protože představa, že dopravnímu

podniku daruji jen jediný předplacený týden, mě do slova šírá – a jsem si jistý, že by mě šířala i pod tíhou vlastního náhrobku. Prostě jak radí jeden můj známý: „V tvém věku si už nekupuj zelené banány.“

Ze stejné kategorie hloupostí pocházejí rčení typu „Staré housle krásně hrají“ nebo „Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš“. Mohu vás ujistit, že ne najdete ani bačkory, které jste včera někam položili. A pokud nějaký pozorovatel považuje mlčení za výraz moudrosti a umění naslouchat, musím mu říct, ať se rychle probere! Ve skutečnosti jsme už zapomněli, co jsme chtěli říct.

Uvádím to na pravou míru, abyste se nerouhali řeči jako „Mládí je v prdeli a do důchodu daleko“. Bude totiž hůř! V prdeli bude důchod a vy blíže ke hrobu. I proto tenhle epilog dávám na začátek. Vždyť kde je psáno, že konec nemůže být začátkem?

ÚDER NA SOLAR A DEZERT V HILTONU

Zapnul jsem poslední knoflíček košile a podal jsem si i uzel na kravatě. Testy dopadly vcelku uspokojivě. Žádné překvapení. Stačí hodinu před odběrem krve spolykat ty správné prášky. Na cholesterol, na cukr a bůhví na co ještě беру ty ostatní.

Oči zpoza brýlí mě sledovaly nepřátelsky, zkoumavě, a vysílaly němý vzkaz: Však já na ten tvůj podvod přijdu! Moje doktorka totiž trpí úpornou mánií dokázat mně, světu i vědě, že člověk s takovou životosprávou zdravý zkrátka být nemůže, a že pokud zrovna nějakou chorobu ještě nemá, tak ji zákonitě velmi brzy dostat musí.

Tenhle zápas ovšem vede jen sama se sebou a vede ho už léta. Když jsem kdysi, po osmnáctileté pauze, potřeboval navštívit lékaře, s překvapením jsem zjistil, že už neexistují obvodáči a závodní lékaři. Že moje dorostová lékařka před mnoha lety umřela a zdravotní karta s mým jménem nebyla způsobilá k digitalizaci, takže skončila v malešické spalovně. Byl jsem bez doktora, nikam jsem nepatřil, nikoho neznal. Netušil jsem, zda jsem v dětství prodělal neštovice, kdy mě naposledy očkovali proti tetanu... ba ani to, zda babička trpěla cukrovkou, což by naznačovalo, že ji jednou mohu dostat i já.

Tak jsem se nakonec dostal i já ke své doktorce. A byla to neláska na první pohled.

Úvodní návštěva, po níž jsem měl za minutu odejít do lékárny s receptem na penicilin, se protáhla na dvě hodiny. Začala zevrubnou rekonstrukcí mého života, v níž se slepovaly po kouscích už dávno zapoměnu-

té údaje o tom, co jsem v dětství prodělal a co prodělali moji dávno zemřelí příbuzní. Tento výslech mě přesvědčil, že, ač lžu vcelku nerad, protože mě to už zmáhá, musím přece jen některá fakta o současném životě poněkud upravit a udělat je pro paní doktorku stravitelnější. Zapřel jsem, že snídám pouze cigarety, jejich denní konzumaci jsem vydělil dvěma, alkohol pro jistotu třemi, zdvojnásobil jsem množství tělesného pohybu a mlčením přešel některé drobnosti, které by ji dozajista rozčílily. Přesto hrůza v jejích hlubokých tmavých očích postupně přecházela v nefalšované zděšení smíšené s údivem, jak při tom všem mohu být ještě naživu. Předepsala mi antibiotika a objednala hned za týden s určitým váháním, zda už není pozdě.

Tak začala hotová kalvárie. Od té doby jsem přestal být zdravý. Při další návštěvě, sotva jsem vstoupil do dveří ordinace, na mě vítězoslavně mávala nějakým papírem a sdělovala mi, zda vím, jaký mám cholesterol. S požívačnou radostí, aniž by čekala na odpověď, mi sdělila, že dvanáct. Vzhledem k mému vzdělání zřejmě očekávala přinejmenším úlek. Dvanáct! Marně. Nevěděl jsem, co je cholesterol, nevěděl jsem, jestli dvanáct je moc nebo málo. Předpokládal jsem ale, že dvanáct není akorát. Jelikož se nedočkala triumfu, obrátila nad tou ignorancí oči v sloup a pak mi zevrubně vylíčila, v jakém jsem ohrožení života. Dostal jsem zákaz kouření i pití alkoholu a stručnou příručku, co smím a nesmím jíst. A pochopitelně pozvánku na další vyšetření.

K četbě oné příručky jsem si otevřel lahev skvělého chardonnay a v duchu smířen s tím, že některé drobné ústupky – přece jen mám nějaký věk a musím o své zdraví dbát – budu muset udělat, jsem začal listovat svou budoucností. Nebyla dlouhá. Na třetí

stránce, kde začínal seznam mého nového gurmánského menu (první dvě stránky byly plné nesrozumitelných lékařských blábolů), jsem zjistil, že všechno, co mi chutná, je se zdravím a životem naprosto neslučitelné, a tudíž od nynějška nepovolené. Prostě šlus, verboten. Naopak bez omezení mohu brokolici dušenou, brokolici vařenou, ba dokonce brokolici syrovou. Autoři příručky dokonce projevili určité pochopení pro zvrhlíky mého typu a nabídli pár receptů, které brokolici obohatily o další podobné blafy. Utvrdilo mě to v přesvědčení, že tudy cesta nevede, a příručku jsem zařadil do tříděného odpadu.

Paní doktorku jsem přesvědčil, že na brokolici jsem alergický, a nechal jsem si předepsat nějaké prášky. Ochtově jsem jí nasliboval všechno, co chtěla. Chemie fungovala skvěle a prášky mi umožňovaly vést plnohodnotný život. I lékařce to vyhovovalo. Nadále mohla vyhrožovat, přednášet, lomit rukama a peskovat mě.

V průběhu měsíců a let nepřetržitých vyšetření čehokoli přicházela s podezřením na choroby všeho druhu. Následné prohlídky u všemožných specialistů ale nezvratně deptaly její ego a objevoval jsem u ní první známky deprese. Průchodnost krčních tepen byla jako u mladého nekuřáka; plíce, nevím jak, ale dýchaly plicními sklípky... a srdce, i po čtyřiaadvacetihodinovém napojení na jakýsi přístroj, bilo pravidelně. Tyto výsledky doktorku mučivě pudily k hledání dalších a dalších možností a mezi všemi bizarnostmi chybělo snad už jen podezření na rakovinu děložního čípku.

Občas jsem šel do sebe – bylo mi jí líto – a snažil jsem se jí ukázat, že si její rady беру k srdci. Tu jsem přinesl ke kontrole vzorek moči (samozřejmě cizí a pochopitelně zcela zdravého jedince), tu jsem, dojat sám sebou, popisoval, jak omezují pití a kouření, což se mělo projevit i v onom vzorku moči. V takových chvílích

paní doktorka – alespoň se mi to zdálo – na okamžik, byť téměř neznatelně, zjihla. Dělal mi radost, že má radost, tak jsem jí jednou řekl, že už kouřím jenom dvacet namísto dřívějších čtyřiceti cigaret. V tom svatém nadšení jsem zapomněl, že kdysi při prvním výslechu jsem uvedl číslo 15 až 20 cigaret denně.

Bohužel měla na rozdíl ode mě paměť a mou kartu. Od toho momentu naše vztahy znatelně ochladly a jednou mi dokonce vyhrožovala vyloučením ze systému zdravotní péče. Proto už dobré skutky nedělám, neboť se nakonec obrátí proti mně. A to nemám zapotřebí. Laskavosti má člověk prokazovat jen sám sobě. Odplatou jsem musel absolvovat řadu dalších vyšetření.

K práškům červeným přibýly bílé a zelené. Postupně jsem se seznámil s odborníky na střevo tenké i tlusté, specialisty na štítnou žlázu, neurology, fyzioterapeuty, cévními chirurgy, jen k patologovi se mě ta saň poslat neodvážila.

„Chceš válku, bude válka!“ syčel jsem na nemocniční chodbě při čekání na nějaký screening či co. Začal jsem ji zásobovat závěry vědeckých studií o blahodárném vlivu vína na výskyt infarktu myokardu, důkazy o tom, jak některým pacientům ukončení nikotinového přísunu urychlilo rakovinové bujení, a pochopitelně jsem ji oblažoval příklady osobností, jež se navzdory alkoholismu a nikotinismu dožily vysokého věku, zatímco mladí asketové skončili pod koly automobilu. Mým oblíbencem se stal Churchill, který, jak známo, holdoval pitivu i kuřivu a na otázky, jak se dožil tak vysokého věku, odpovídal, že za to vděčí kvalitní whisce, doutníkům a zásadě, že nikdy nestojí, pokud může sedět, a nikdy nesedí, pokud může ležet.

Pročež můj anděl strážný v bílém plášti začal kromě mě nenávidět i nebožtíka Churchilla, takže jsem

přece jen tu a tam zažíval v ordinaci záblesky radosti a uspokojení.

Teď, zrovna teď na mě zkoumavě hledí od stolu a přemýšlí, jak mě dostat. Náhle vzhledla od ležter a oči se jí lačně rozzářily. Cítil jsem se jako boxer, co během zápasu na desetinku vteřiny pohlédne do hlediště, zapomene se krýt... a přesně v ten okamžik dostane smrtící ránu na solar.

„Pane inženýre, řídíte auto?“ pronesla s těžko utajovaným přízvukem triumfu v hlase. Hovořila pomalu a bylo jasné, že si každé slovo vychutnává a těší se na bohatou duševní sklizeň, kterou jí už za chvíli proti své vlastní vůli naservíruji.

„Pochopitelně, že řídím.“

„A máte na to potvrzení?“

Znejistěl jsem. Jaké potvrzení? Co to má znamenat? Samozřejmě mám řidičák. Platný.

„Vám je, koukám, pětasedesát. Víte, že ve vašem věku potřebujete potvrzení od lékaře, že jste schopný řídit auto?“ optala se sametově, hledíc na mou kartu s datem narození. „A to vystavuji já,“ dodala vítězně.

Bylo mi jasné, že se budu muset chovat pokorně a mile, jinak mi babice ten papír nedá.

Zničehonic, bez varování a bez přípravy, jsem se ocítl mezi seniory vydán všanc mocí posedlé lékařce, která bude rok co rok rozhodovat, zda jsem ještě způsobilý vyjet na silnici.

Seděl jsem v kanceláři, na stole se povalovalo potvrzení od doktorky. Ještě k tomu porada. Už dávno jsem vlastně nevěděl, na čem zrovna děláme. Musím si najít pár detailů ke každé zakázce. Tím je vždycky uvařím. Vy o své zakázce nevíte ani tohle, zatímco já musím znát detailně práci vás všech!

Osvědčená metoda, která nikdy nezklamala. Pochytil jsem ji už na vysoké od jednoho profesora litera-

tury. Byl to debil, ale za tu metodu jsem mu dodnes vděčný. U státnice mi předhodil nějaké dílko, o němž tvrdil, že jde o zlatý fond našeho písemnictví, o němž jsem neměl ani tušení, s otázkou: „Co říká Josef na straně 156, když vyjde z lesa na louku?“ Byl jsem rád, že jsem neztrácel čas četbou zlatého fondu. Státnice trvala půl minuty.

Porada byla bohužel jednak delší a jednak nestála za nic, nebyl jsem ve formě. Dokonce se ani žádná z přítomných dam nerozbrečela. Asi jsem opravdu starý a měknu.

Lékařské osvědčení jsem složil do malého čtverečku a strčil k řidičáku. Ještě ten pitomej oběd s Henrim. Henri je zoviálně slizký šéf bruselské centrály naší firmy a můj nadřízený. Přiletěl něco řešit. V Hiltonu bylo jako vždycky víc číšníků než hostů. Nechápu, kdo může mít zálibu jíst po hotelích. Neznám nic horšího. Henri pochopitelně jedl výhradně v hotelu, kde bydlel. Uspořil čas. Byl to Valón, to je něco jako nedopečený Francouz s geny po pruské prababičce, ale ne docela, tak mě bouřlivě objímal a líbal na obě tváře. Přes rameno mu byly vidět nekonečně řady dokonale bíle prostřených stolů. Hromadné stravování s pěti hvězdičkami.

Aperitiv. „Ty potíže s KNC vyřešíme v Bruselu. Je to nadnárodní klient, tak nám tady nekomplikujte situaci... určitě musíte mít to nové plánování na televizi. V Paříži ho testují... Přejít z vertikálního na horizontální řízení...“ Nemám Henriho rád. Nikdy jsem ho neměl rád. „Klienti přitvrzují, v branži je to čím dál těžší.“ Vždycky to byl slizoun a podrazák, který se na Prahu díval svrchu. „Mladí... kreativní... nová krev...“

Projedli jsme se k dezertu. Pomyslel jsem na doktora a s chutí si objednal profiterolles. To bude nářez pro můj cholesterol! Já jí dám, babě jedové, potvrzení!

„Už máš důchodový věk... unaven... nikdy nezapomeneme, co jsi pro firmu udělal...“

Když Henri po mém boku vešel do prostorné zasedačky, všichni povstali a začali tleskat. V žoviálním projevu, v němž neopomněl zdůraznit i oporu, jakou mi byla rodina, vyzdvihl mé nehynoucí zásluhy o značku, manažerské schopnosti, které se snoubily s hlubokou znalostí trhu, příkladnost v pomoci mladým a perspektivním kolegům a tak dále. Za takový projev by se nemusel stydět ani řečník na pohřbu toho kokota Brežněva. Jenomže tohle nebyl pohřeb a v duchu jsem si říkal, jak vůbec může firma poslat do důchodu tak nenahraditelného člověka, aniž by se obávala bankrotu. Svůj sólový výstup zakončil Henri nekonečným potřásáním rukou korunovaným nechutnými polibky na tvář. Asi se mu po Brežněvovi stýskalo či co.

Slušelo se pronést rovněž pár blábolů, za něž jsem se kupodivu styděl, už když jsem je pronášel, což se mi dlouho nestalo, a hlavou mi blesklo, jestli do toho důchodu opravdu nepatřím. Na rozloučenou jsem obdržel obligátní zlaté pero Mont Blanc (tu firmu zastupujeme, takže zboží dostáváme s velkou slevou) a rozměrný portrét zakladatele firmy usazený v bohatě zdobeném barokním rámu. Zakladatelů vyvedených v různých pozicích tu v oleji, tu pouze načrtnutých uhlem pro méně významné dary, jsme měli na každé pobočce v zásobě přehršel. A i rám tedy našel konečně uplatnění, protože jsme jich před lety koupili stovku na nějakou akci, která se pak nekonala a nikdo nevěděl co s nima.

Takže jsem zakladatele odložil ke stěně, vzal si ibuprofen, protože mě zas příšerně chytla záda, a se sklenkou absolvoval povinné kolečko mezi zaměstnanci. Nikdo z nich se pochopitelně neodvážil ani stínem naznačit, jak je rád, že ten dědek, brzda pokroku

a překážka mládí, jde konečně do penze. Naopak. Budu prý všem moc chybět... Jediný, kdo měl důvod litovat upřímně mého odchodu, byl grafik Tomáš.

Dostal do postele každou moji sekretářku a vždycky z toho byl skandál, který jsem musel řešit. Protože sekretářka se sežene snáz než dobrý grafik, vyhodil jsem vždy sekretářku, a Tomáš tak dostal na podnose další kořist. Jednu dobu jsem váhal, zda na něj nemám shánění sekretářek rovnou přehodit. Minimálně pohovory by byly v jeho podání zábavnější.

Vrátil jsem se do kanceláře, ze stěn sundal pár obrázků, šuplíky vysypal do tašky, pod paží uchopil otce zakladatele v rámu a odešel jsem středem rovnou do důchodu.

DŮCHOD, DEN PRVNÍ A PÁR NÁSLEDUJÍCÍCH

Důchod začal dobře, neb jsem nemusel vstávat. Udělal jsem si kafe, zapnul v televizi čtyřadvacítku, vykouřil pár cigaret a přemýšlel, co budu dělat. Paměť mého telefonu (který jsem si směl laskavě ponechat) je obří a seznam čísel nekonečný. Probírám ho. Některá jména mi nic neříkají, ale bál jsem se je smazat, co kdyby to byl někdo důležitý? U posledního jsem zjistil, že není komu zavolat. Dokonce není ani co zavolat.

Mladší dcera si udělala přes poledne chvilku a zašly jsme na skleničku. Upozornil jsem ji, že nemá chodit s nahými zády, protože určitě nastydne a bude mít v háji ledviny a močový měchýř. Poslouchejte hlas zkušenosti, děcka. Považoval jsem za svou povinnost jí taktně naznačit, že s manželem vychovávají dítě špatně, protože nemá doma žádný řád, je stále na internetu a kazí si oči. Nedalo mi, abych nezopakoval i svůj názor, že noviny, v nichž pracuje, jsou slátanina, mladí redaktoři nemají šajn o gramatice a nestvoří kloudnou větu, že telefonní operátoři jsou vyděrači a měli bychom se proti nim všichni vzbouřit a mobily hodit do Vltavy, že obchodní inspekce je banda zkorumpovaných kreténů, která se spolčila s obchodními řetězci, a její manžel je prostě naprostý blbec, když koupil akcie Facebooku. Ale jinak jsem se docela držel zpátky a rozloučili jsme se, když musela běžet pro děcko do školky.

Slavím narozeniny. Od dětí jsem dostal cedulku na krk, kde bylo uvedeno mé jméno, bydliště, krevní skupina a telefony obou potomků s prosbou, vysázenou kurzivou, aby jim, pokud mě někdo někde najde, laskavě zavolal, neboť jsem jejich tatínek... Holkám to připadlo jako velmi vtipný dárek. Mně to vtipné nepřipadalo vůbec a do tiché zuřivosti mě vytáčel švagr Láďa, jenž to považoval dokonce za vrcholně vtipný. Mával skleničkou becherovky, každému cedulku s řehotem ukazoval a vykřikoval: „To je dobrý! He he...“ a neustále se mi ji pokoušel zavěsit na krk. A to má skoro o deset let víc než já! Dědek jeden! Neměli by ho už pouštět na veřejnost! Cedulka mi schlíple visela na krku mezi znavenými prsními svaly, které se opíraly o břicho. Účastníci oslavy se se mnou jednotlivě fotografovali, já se šťastně usmíval a v duši se mi usadila depresivní sebelítost.

Děti mám ale v podstatě hodné, protože telefonní čísla, uvedená na kartičce, byla pravá. Takže až se někde zaběhnu, antoušci mě hned neutratí.

Stejně jsem se ale těšil, až všichni odejdou.

Se zraněnou duší, cigaretou a skleničkou darovaného vinného klenotu jsem se uvelebil před televizí. Mladí analytici mi z obrazovky radili, kterou komoditu či akcie mám nakoupit, vysvětlovali, proč index PX na ostrově Vanuatu poklesl v průběhu jediného dne o 0,3 procenta, což vyvolalo chaos až v africké Bujumbure. Naštěstí mě uklidnili, protože Evropská komise vývoj sleduje s bdělou opatrností.

Ústředním tématem zpráv se dnes stali důchodci. Různobarevné grafy přesvědčivě dokazovaly, že staroušů jsou mraky. Jsou všude. Navzdory své biologické nefunkčnosti se rozmnožují geometrickou řadou a zjevně se chystají zaplavit Evropu a znehybnit ji. Důchodci, senioři, starci a stařeny, geronti, osoby

v postproduktivním věku. Zatěžují systémy zdravotní péče, potápějí důchodové systémy, volí většinou zcela mimořádně a obecně představují ohrožení naší budoucnosti. Předložit návrh, aby jim byly odebrány občanky a pasy, se sice zatím nikdo neodvážil... No, dočkej času, že?

Dobrou zprávou pro ekonomiku ale prý je, že mají peněženky a matrace nacpané eury a už na nich nechtějí sedět ani ležet, nýbrž si začínají konečně užívat, utrácet, cestovat a dohánět všechno, co prošvihli, když ještě měli vlastní zuby, pevná prsa, pásek od kalhot mnohem kratší a pleť bez vrásek. Potenciálu důchodců si tak kromě politických stran čím dál víc všímají nejen výrobci, ale i cestovní kanceláře.

Z katalogu vyzývavě svítily bělostné pláže, lákala azurově modrá voda, palmy, všeslibné fotografie mladých párečků i neuvěřitelně široké úsměvy předkremačnických manželů, kteří zřejmě už od mlada užívali pilně geriavit a nedávno prodělali veleúspěšnou kúru bělení umělého chrupu a nyní se platinovou svatbu rozhodli strávit aktivní dovolenou v exotických krajích trochu dál od Mácháče.

Svým životním jubileem jsem překročil hranici, která mě dosud dělila od pětiprocentní seniorské slevy u cestovní kanceláře, což je, uznejte, nabídka, která se nedá odmítnout. Slečna u přepážky mi jedním dechem sdělila, že zároveň musím zaplatit o 150 procent vyšší cestovní pojištění. Riziko už je prý u osob mého věku vysoké a ekonomické náklady, rozuměj rakve, ohledání mrtvol, letecký benzín, letištní poplatky a podobné výdaje na přepravu zesnulých do vlasti, vzrostly. Chápal jsem to. Proč by zrovna rakve měly zlevno-

vat, když všechno zdražuje? Snažím se nicméně slečnu přesvědčit, že v případě takové pojistné události netrvám na převozu, stačí mě spálit a vysypat někde do palmového hájku na Mallorce. Utvrzuji ji, že ani mé děti proti tomu nic nebudou namítat, neboť jsou si dobře vědomy výdajů a obstrukcí s takovou nechutnou příhodou spojených. Dokonce navrhuji, že jí na to přinesu, pochopitelně řádně notářsky ověřené, prohlášení celé mojí rodiny.

Slečna projevuje porozumění, ale zůstává neoblomná. Přestože na svůj věk vypadám úžasně a sama je přesvědčena, že mám velmi vysokou pravděpodobnost návratu na běžném sedadle pro cestující, nemůže udělat výjimku. Předpis je předpis.

Nedalo se nic dělat, seniorská sleva se pěkně prodražila. Byl jsem si vědom, že krizí zmítaná španělská ekonomika potřebuje každé euro, tak jsem vytáhl peněženku a rozhodl se Španělsko zachránit. Přece to nedělám pro sebe!

Jsem dost systematický člověk, takže přípravě věnuji patřičnou péči. Zbývají dva dny do odletu na záchrannou španělskou misi. V ústech povaluji kopřivovou chuť vychlazeného sauvignonu, plním popelník vajgly a soustředěně pozoruji nezavřený kufr, z něhož vyčnívá vysoká hromada nezbytností na cestu do ráje. V televizní besedě mezitím někdo naléhavě varuje, že pokud včas neumřu, nebudou mít moje děti už žádný důchod. Chápu, že je to může naštvat, ale nevím, co s tím dělat.

Po druhé lahvi konstatuji, že jedinou cestou, jak kufr uzavřít, bude zásadní omezení jeho obsahu. S těžkým povzdechem vyndávám tenisovou raketu. Dvacet let jsem se chystal, že to zase zkusím. A teď mohla být vhodná příležitost. Nebude. Nějaký doktor mi to stejně zakázal, když mezi jinými chorobami, prý zce-

la normálními a úměrnými věku, diagnostikoval osteoporózu páteře. Holt to Nadalovi nenandám. S menší lítostí jsem odložil na stranu i tmavý oblek a kravatu.

K neočekávané úspoře prostoru došlo poté, co jsem vylovil sadu tenisáků, která se zdála nepotřebnou, když jsem předtím oželel raketu. A španělští rafani mají určitě vlastní. Nebo Rafovy.

Den před odletem jsem s úmyslem rychlejší aklimatizace lahodný sauvignon vystřídal zemitou španělskou riojou. Zjistil jsem, že dřív jsem míval sbaleno za hodinu, zatímco teď balím už třetí den. Dále jsem zjistil, že s červeným vínem se balí snáze než s bílým, ale nepřišel jsem na to proč. Vcelku bez výčitek jsem vyhodil z kufru asi tři kila intelektuálního pomatení z mládí reprezentovaného Kerouakem a Sartrem a nahradil je útlým komiksem s velkými tiskacími písmeny a brožurkou sudoku pro středně pokročilé. Tu jsem posléze po zralé úvaze vyměnil za sudoku pro začátečníky. Hromada poklesla téměř na hranu kufuru. Nalil jsem si ještě jednu španělskou ochutnávku a očima prováděl poslední revizi zavazadla. Nakonec jsem s rezignovaným výrazem vstal, z útrob kufru vylovil viagru a balíček kondomů a nahradil je živočišným uhlím a léky na pálení žáhy. Kufr jsem zamkl.

SENIORŮ ZACHRAŇUJÍ MALLORKU

Odbavení na letišti se nekonečně táhlo. Přestoupil jsem do rychlejší fronty, která se zákonitě ihned zadržela. Postup k přepážce zdržovaly roztodivné manévry a procedury s berlemi a invalidními vozíky. Kvůli nejruznějším naslouchátkům v uších, kardiostimulátorům, zlatým zubům a umělým kyčlím vznikala zácpa i v průchodu rentgenovým rámem. Množství přepravovaných léků zcela zmátlo čich psů hledajících drogy a ti se začali chovat divně.

Nutno ale přiznat, že specializovaná cestovní kancelář Oldie Goldie všechno zvládala díky vytríbenému know-how s přehledem a rutinou, která zároveň nepostrádala lidského a laskavého přístupu. Občas se někdo dokonce i usmál.

Na palubě pak letuška zahlásila, že zájezd doprovázejí lékař a zdravotní sestra, takže se nemusíme ničeho obávat. Spatřiv pana doktora, ovládla mě na okamžik tísnivá obava, jestli ho nebudeme muset během letu resuscitovat. Svá nejlepší léta na klinice měl už hodně dávno za sebou a zjevně si jel zdarma vyhrát revmatické kosti k moři.

Napadlo mě, kolik asi platil za pojištění, a zadoufal, že alespoň dvakrát víc než já. Připomněl mi doktora Horynu od nás ze vsi, který stetoskopem vyšetřoval maminku tak dlouho, až usnul s hlavou zabořenou mezi její prsy. A to to nebyl žádný chlípák! Prostě už dlouho přesluhoval a navíc taková štace na vesnici není nic jednoduchého. Než objednete pacienty, máte v sobě tolik děkovných panáků, že nepoznáte, zda krev pochází z menstruace nebo z hospodské rvačky.

Otec proto sice zuřil a řval, že tomu praseti rozbije hubu, ale činil tak jen na oko, jednak aby doktora Horynu probudil a jednak aby hájil čest maminky, která pod tou tíhou nemohla dýchat.

Zájezdový doktor se jmenoval docent Vilém Obdržálek, a dokud jsme se neodlepili od země, domníval jsem se, že jde – na rozdíl od doktora Horyny – o asketického abstinenta. Ale ještě než se pod námi objevily zasněžené vrcholky Alp, a to bylo dost brzy, mě vyvedl rázně z omylu. Nevím, jak to tak rychle dokázal, ale měl ji jak z praku a se sklenkou v ruce a brunátným obličejem vlál uličkou mezi sedadly a ujišťoval osazenstvo letícího domova důchodců, že nad ním bude ve dne v noci bdít. Už jen představa, že bych musel jeho čtyřiašedesátihodinové pohotovosti někdy využít, mi vyvolávala nepřijemný tlak v žaludku.

Pozoroval jsem z okénka vrcholky Alp a v duchu probíral svou situaci.

Starší dcera na zmíněné oslavě narozenin prohlásila, že jsem teprve v polovině života a čeká mě toho prý ještě hodně. Vyděsila tím mě i početné příbuzenstvo. Nemusím je všechny ty sestřenice z třetího kolena, strýce, prabratrance a neteře, ale být v polovině života – tohle bych jim fakt neudělal, i když jízlivý jsem dost. Ale především bych to neudělal sobě, neboť představivost jsem měl odjakživa dost bohatou a sebe rád mám.

Nesnáším ty bláboly senilních celebrit, co tvrdí, že po osmdesátce si konečně naplno užívají života, milují a laskají všechny své nemoci a nošení pemprsek považují za dar nebes. Nikdo mi nevymluví, že za tím stojí buď rafinovaná reklama soukromé geriatrické kliniky, nebo je platí nějaká farmaceutická lobby. Poslední možnost je, že se definitivně zbláznily. Možná je to všechno dohromady a člověk na tom nic nezmění, protože člověk neví a vědět nebude.

Z pochmurných úvah o přestupu do takzvaného třetího věku mě vyrušila spolucestující na vedlejším sedadle. „Promiňte, pane...“ Podíval jsem se na ni asi ne moc vstřícně, protože už tak drobná postavička se ještě víc zmenšila a propadla do sedadla. Chyběl jí jen uzlík a hanácký kroj. Vypadala tu nepatřičně, jako z jiného světa. Napřahovala skoro omluvně ruku s nějakou tatrankou. „Víte, já už to neukousnu. Ale kdybyste měl chuť...“

Tak jsem zjistil, že se mezitím podávalo občerstvení. Není nic lepšího než dát dědkům a babkám tatranku. Teď už letuška zbylé sbírala. Některé byly dokonce rozbalené a nesly otisky umělých chrupů. To mi připadlo ze strany cestujících seniorů dost bezohledné, neboť je tím vyřadili z oběhu pro příští let a Oldie Goldie bude muset dokoupit nové. Snažil jsem se být k babičce pokud možno srdečný, ale dodržovat zároveň odstup.

Těmhle lidem člověk podá prst a hned chtějí celou ruku. Místo tatranky jsem letušku požádal o whisky. Okolí včetně docenta Obdržálka strnulo pohoršením. Pan docent se však rychle vzpamatoval a připojil se k objednávkce. Exempla trahunt, chlapci. Byl jsem oceňován a bylo mi to fuk, ať si důchodci myslí, co je jim libo. Seniorce z Hané jsem sice prst nepodal, ale i tak jsem se musel dozvědět, že jede poprvé v životě k moři, moc se těší a zájezd jí koupila dcera. Venoušek (to byl manžel), jet nemohl, protože jemu dcera nic nekoupila. Za vlastní úspory jet nemohl, protože už žádné nemá, neboť koupil dceři s rodinou zájezd na Floridu. Ale on – jak jsem vyrozuměl – stejně nikam jet nechtěl. „Já mu to všechno povyprávím. A mám takovej ten digitalizovanej foťák, tak to taky všechno nafotím,“ zavrtěla se babča spokojeně.

Prolétali jsme zrovna oblastí mírných turbulencí. Žena, kterou bych tipoval na zasloužilou pedagožku

ve výslužbě, jež naprosto zbytečně obětovala rodinný i sexuální život marné snaze vzdělat budoucí generace, pohlédla přes obroučky brýlí na rozsvícený symbol, který nás upozorňoval, abychom se připoutali, a s tím, že všechno je, jak má být, pokývla spokojeně hlavou. Udělala si narychlo několik poznámek do rozevřeného průvodce a nerušeně podtrhávala v textu střídavě červenou a modrou tužkou, přičemž červená z nějakého důvodu převažovala. Zřejmě nám to bude při vhodné příležitosti sděleno formou zasvěcených informací o nějaké soše, kolem níž pojedeme.

Asi se dočkáme brzy, protože soch je všude spousta a všechny mají nejen původ, ale některé i důvod, proč tam stojí. V případě nouze lze k podobné příležitosti využít i soch, které tam stály a už nestojí. I ony měly svůj původ a dokonce i důvod, proč zmizely. Ostatně sochy, které už nestojí, jsou mnohdy zajímavější než ty, co stojí.

Zatímco se penzionovaná pedagožka pilně připravovala, jak bude vzdělávat generaci naši, když to nevyšlo u těch školních, přemýšlel jsem, zda taková cestovka pro seniory není vlastně geniální byznys. Vezměme jen tu tatrunku! Kolik se dá ušetřit! A když ne na tatrance, tak na horalce. Počínaje cateringem v letadle, konče stravovacím režimem v zájezdové destinaci, každý člověk přece ví, že taková babka už toho mnoho nesní, a i kdyby chtěla, tak zase nesmí. Neznám diagnózu, která by nabádala nemocné k nezřízenému hodování a chlastu. Pokud by se na takovém zájezdu penzistů přesto našel jedinec bez diagnózy, může mu ji klidně stanovit zájezdový lékař. A kdyby z nějakých důvodů, například etických, lékař odmítl spolupracovat, což je vrcholně nepravděpodobné, lze se neomylně spolehnout na to, že senior s českým duchodem má scvrklý žaludek a moc toho do sebe stejně nedostane.

Přelétávali jsme nad Marseille a mému projektu už nestálo téměř nic v cestě, v čemž mě utvrzoval i seriózní pán přede mnou, který se urputně dožadoval na letušce neperlivé vody bez minerálů, aby mohl zapít modrý prášek, který měl brát už před čtyřmi minutami někde nad Avignonem.

Omezení stravovací nabídky by kromě úspor přineslo samozřejmě i několik problémů. Především v rovně psychologické. Kvůli cholesterolu, vysokému tlaku, cukrovce, bezlepkové dietě, žaludečním štávám, vředům a nevím čemu ještě se skutečná konzumace nakonec scvrkne na pár vloček, sucharů a čaj, případně mléko.

Ale zkuste důchodcům předložit švédský stůl s musli tyčinkami, vločkami a džbánkem mléka! Oni přece očekávají plnohodnotnou nabídku smažených vajec na cibulce s talířem křupavé slaniny! Odhaduji, že psycholog by mi potvrdil, že takový sortiment by stačilo nabízet pouze první den. Poté by se nahradil atrapami.

Když jsem užuž nacházel řešení, co s pár nedisciplinovanými nebo dokonce zdravými jedinci, schopnými plnit švédský stůl, vyrušil mě z úvah pan lékárník, hlasitě vyžadující další neperlivou vodu, tentokrát kvůli dalšímu prášku. Přísná paní lékárníková obrýleným zrakem zkontrolovala bezperlivost a neomylně sáhla do krabičky plné příhrádek po červeném prášku. Ten pak zručně vhodila do otevřených úst manžela.

Zřejmě byla o něco rychlejší než obvykle nebo zachovalého sedmdesátníka nějak rozrušil pohled na mladou letušku, protože jícen nebyl nějak připraven a lékárník se začal dusit, kuckat a zoufale lapat po dechu.

Zatímco jsem se zájmem sledoval, jak rudne ve tvářích a pot se mu perlí na čele, napadlo mě, že ušetřit